

Handläggare
Kristina Eklund
Telefon: 08 50835534

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 22 maj 2018

Ärende 4

Yttrande över delbetänkande Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9)

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2018/607

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar justera paragrafen omedelbart.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson-Bech
utvecklingschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå åtgärder för att öka tryggheten för studerande vid sjukdom och främja effektivare studier (SOU 2018:9). Utredningens förslag kan delas in i fem delar:

- En möjlighet till deltidssjukskrivning införs.
- För en person som varit sjukskriven och samtidigt haft studielån kan en kompensation – avskrivning av lån – enbart komma i fråga om studieresultat uteblivit till följd av sjukdomen. Sjukförsäkringen inom studiemedelsystemet blir därmed mer försäkringsmässig.
- För den vars studieförmåga är helt nedsatt på grund av sjukdom föreslås att studielån ska avskrivas efter en karens om 14 dagar, till skillnad mot dagens 30 dagar.
- Ansvaret för den studieinriktade rehabiliteringen förtydligas och det samordningsansvar som idag åligger försäkringskassan och CSN tas bort.

- En tidsgräns om 52 veckor införs för den period som en individ som längst kan vara sjukskriven med bibehållet studiemedel. Vid fortsatt sjukdom ska individen därefter hänvisas till det generella trygghetssystemet.

Arbetsmarknadsförvaltningen tillstyrker i huvudsak utredningens förslag. Förvaltningen konstaterar dock att det kan finnas svårigheter att anpassa studietiden i en sammanhållen utbildning till en person som är sjukskriven på deltid. Vidare ser förvaltningen att det är viktigt att säkerställa att ansvarsfördelningen för rehabiliteringen är tydlig och att utbildningsanordnarens ansvar inte omfattas av annan lagstiftning än den nuvarande om extra anpassningar i skollagen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå åtgärder för att öka tryggheten för studerande vid sjukdom och främja effektivare studier. Utredningens förslag kring de delar som avser uppdraget att öka tryggheten för studerande vid sjukdom redovisas i ett delbetänkande som staden nu getts möjlighet att lämna synpunkter på.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben. Underlag har hämtats från avdelningen Vuxenutbildning Stockholm.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningens lämnar synpunkter på var och en av de fem delarna av utredningens förslag.

En möjlighet till deltidssjukskrivning införs

Idag finns en möjlighet att vara sjukskriven på heltid med bibehållet studiemedel. Utredningen föreslår att även möjligheten till deltidssjukskrivning om 25, 50 och 75 procent ska införas.

Förvaltningen anser att det är rimligt att det även för studerande ska finnas en möjlighet till deltidssjukskrivning. Inom stora delar av komvux utbildningsutbud finns också idag möjlighet att ta del av utbildning på deltid, vilket innebär att förändringen utan större påverkan skulle kunna implementeras.

Men i några fall skulle en anpassning till förslaget kunna bli mer komplicerad. Det gäller sammanhållna utbildningar som ges som ett paket. Vid en deltidssjukskrivning kommer det i vissa fall vara svårt möta efterfrågan på en utbildning med en omfattning om mindre än 50 procent.

En mer försäkringsmässig utformning av sjukförsäkringen inom studiemedelssystemet införs

Utredningen konstaterar att det i dag händer att studerande tagit del av samtliga trygghetsförmåner i sjukförsäkringen trots att de klarat av sina studier utan försening. Det är enligt utredaren inte rimligt eller ekonomiskt försvarbart. I stället föreslås att rätten till kompensation för sjukdom – avskrivning av lån – endast blir möjlig om studieresultat uteblivit eller försenats på grund av sjukdom. Förvaltningen delar utredarens bedömning och tillstyrker förslaget.

Den förändrade principen innebär vidare att det inom studiemedelssystemet blir möjligt för en redan sjukskriven individ att prova på studier trots en sjukperiod. Det är en förändring som förvaltningen välkomnar.

Kortare karenstid för rätt till avskrivning av studielån

Förvaltningen har inga synpunkter på förslaget om att korta karenstiden efter vilken studielån kan avskrivas på grund av sjukdom från 30 till 14 dagar.

Förtydligande om att utbildningsanordnaren har ansvar för den studieinriktade rehabiliteringen

Utredningen konstaterar att ansvaret för den del av rehabiliteringen som har målet att den sjukskrivna individen ska återgå till studier är otydligt samt att dagens tillämpning inte fungerar tillfredsställande. I utredningen föreslås därför ett förtydligande om att det ankommer på utbildningsanordnaren att ansvara för den studieinriktade rehabiliteringen. Som exempel på insatser nämner utredaren hjälpmedel, möjlighet till omprov, anpassning av studierna och stöd från personella resurser. Arbetsmiljöverket föreslås vidare få i uppdrag att utarbeta riktlinjer för arbetet.

Det samordningsansvar i frågan som legat på Försäkringskassan och CSN föreslås tas bort. I stället föreslås att landstingen får ett koordineringsansvar för den sjukas rehabiliteringsinsatser. Utredningen framhåller den studerandes eget ansvar för sin rehabilitering, vilket bland annat innebär att den själv måste ta initiativ till rehabilitering hos utbildningsanordnaren.

Arbetsmarknadsförvaltningen konstaterar att de insatser som nämns inom ramen för studieinriktad rehabilitering är sådana som idag omfattas av skollagens krav på extra anpassningar inom vuxenutbildningen. Det är således ett ansvar som utbildningsanordnaren redan idag har. Förvaltningen ser dock en risk med förslaget där följderna kan bli att utbildningsanordnaren tvingas ta ett för stort ansvar för rehabiliteringen. Det är viktigt att landstingens roll blir tydlig och att deras koordinerande roll också får ett genomslag i praktiken. Annars är risken att ansvaret blir kommunalt och kommer att vila på enskilda anordnare. Förvaltningen vill understryka vikten av att utbildningsanordnare inte ska ha annan lagstiftning än skollagens bestämmelser om extra anpassningar som styr verksamheten i aktuell fråga.

Tidsgräns införs för rätt till studiemedel vid sjukdom

Förvaltningen tillstyrker förslaget om att införa en bortre tidsgräns för studiemedel vid sjukskrivning på heltid och att denna ska vara 52 veckor. Vid fortsatt sjukdom innebär det att individen därefter hänvisas till det generella trygghetssystemet. I praktiken betyder det att individen behöver lämna studierna eller återgå till dem minst på deltid. Vid partiell sjukskrivning, där studier genomförs på deltid, ska ingen tidsgräns finnas. Även den bedömningen delar förvaltningen.

Bilaga

1. Remiss: Ökad trygghet för studerande som blir sjuka, delbetänkande av utredningen om tryggare och effektivare studier (SOU 2018:9).